

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 20.

V Ljubljani, v sredo 26. januarja 1887.

Letnik XV.

Deželni zbor pa skrb za gluhoneme.

(Dalje.)

Na ta dopis deželnega odbora odgovorila je deželna vlada z dopisom z dné 14. marca 1877 št. 7551 ter naznanila znesek Holzapfelnevo zapuščine s pristavkom, da se je to premoženje prepisalo na ime vojvodine Kranjske in vinkuliralo z določbo: „namenjeno od fajmoštra in dekana Holzapfelna za napravo zavoda za gluhoneme na Kranjskem. Kakor hitro se bodo plodonosno naložili zapadli kuponi in v denar spravile vse hranilnične knjižice ter dovršilo vinkuliranje, bo deželna vlada nadaljevala obravnavo z deželnim odborom zaradi izročitve celega premoženja v oskrbovanje deželnega odbora in zaradi začasne ustanovitve štipendij iz dohodkov tega premoženja za kranjske gluhoneme. Takrat bode mogoče tudi za Ano Japel kaj določiti. Ob enem opozarja deželni odbor na pravila in hišni red Goriškega zavoda, ki so se bila naznanila že z dopisom z dné 25. januarja 1876 št. 254.

Deželna vlada stala je toraj tudi zdaj še na stališču, da ima deželni odbor oskrbovati Holzapfelno premoženje in da se morejo njegovi dohodki rabiti v podporo kranjskih gluhonemih na vnanjih zavodih. Sicer bi bila odgovorila, da premoženje ostane enkrat za vselej v njenem oskrbovanju, in da je zastoj misliti ali pričakovati, da bi se mogli njegovi dohodki rabiti za kaj drugega, kakor za zidanje lastnega zavoda za gluhoneme.

Tudi bi ne bila pridržala prošnje za sprejem Ane Japel ter se za njo obrnila v Gorico, ker je iz dopisa deželnega odbora vedela, da se more Ana Japel v Goriški zavod le spraviti, ako se stroški za njo plačujejo iz Holzapfelneve ustanove. Res Ana Japel ni bila zaradi tega sprejeta v Goriški zavod za gluhoneme, ker bi se bila vlada branila stroške prevzeti na Holzapfelnov zaklad, ampak ker je bila že prestara, kakor je vlada sporočila deželnemu odboru, ko mu je vrnila prošnjo Ane Japel.

Ravno tako je sodila deželna vlada tudi dalje. V dopisu z dné 1. maja 1877 št. 2160, s katerim deželnemu odboru predlaga glavnejše pravilne določbe Goriškega zavoda, zopet ponavlja, da bode skoraj skoraj deželnemu odboru izročila Holzapfelno premoženje v oskrbovanje in da bode takrat prišel tudi čas, ko se bodo definitivno sklenile obravnave zaradi odgojevanja kranjskih gluhonemih v Goriškem zavodu in zaradi porabe dohodkov Holzapfelnevega premoženja v ta namen.

Ker se pa to le ni zgodilo in je skoraj poteklo že celo leto, deželni odbor z dopisom z dné 19. junija 1878 št. 2985 deželno vlado vnovič vpraša:

1. Ktere zapreke zabranjujejo izročitev Holzapfelnevega premoženja v oskrbovanje deželnega odbora?

2. Ali in kdaj se bodo dohodki tega premoženja tudi brez naprave lastnega zavoda za gluhoneme začeli rabiti v podporo teh nesrečnih revežev po drugih zavodih?

3. Koliko gluhonemih otrok imamo po šolski statistiki deželnega šolskega sveta na Kranjskem. Ob enem prosi vlado, da naj mu preskrbi celotna pravila in hišni red Goriškega zavoda.

Nedolgo potem imel je poročevalec deželnega odbora o tej zadevi osebni razgovor z dotičnim po-

ročevalcem deželne vlade, ki mu je rekel, da naj deželni odbor deželni vladi stavi natančne v številkah izražene predloge.

Da bi mogel to tem lažje storiti, obrnil se je deželni odbor sam v Gorico, da bi potrebne reči pozvedel, pa je dobil od vodstva zavoda za gluhoneme z dopisom z dné 20. julija 1878, št. 230 odgovor, da so se v tej zadevi vršile že razprave z deželno vlado, kjer naj si deželni odbor ogleda dotična pisma. Še bolje bi pa bilo, ko bi kakega pooblaščenca poslal v Gorico, da si tam osebno ogleda celi zavod.

Kakor sem že omenjal, zadevale so obravnave med deželno vlado in deželnim odborom zlasti to dvojje vprašanj: 1. Ali bode vlada Holzapfelno premoženje izročila deželnemu odboru v oskrbovanje? 2. Ali hoče privoliti, da se bodo dohodki tega premoženja rabili za kranjske gluhoneme po drugih zavodih?

Prvo vprašanje rešila je vlada z dopisom z dné 20. novembra 1878, št. 4440, v katerem naznanja deželnemu odboru, da mu Holzapfelnevega premoženja zaradi tega noče izročiti v oskrbovanje, ker tirja pet odstotnih oskrbovalnih stroškov, kar bi precej skrbilo dotične dohodke, česar bi se pa deželna vlada zaradi človekoljubnega namena te ustanove rada izognila.

Drugega vprašanja pa vlada tudi sedaj še ni hotela rešiti, marveč je rešitev zopet odložila do tistega časa, ko bode vse premoženje iztirjano in se bode natančno vedelo, koliko da znašajo njegovi letni dohodki. Zaradi pravil Goriškega zavoda naj se pa deželni odbor sam v Gorico obrne.

Preteklo je poldrugo leto, ne da bi bila deželna vlada kaj storila zaradi rešitve drugega vprašanja. Zato je deželni odbor z dopisom z dné 22. maja 1880, št. 7727 deželno vlado zopet vprašal, bode li skoraj Holzapfelnova ustanova osnovana, ter ob enem izrekel željo, da bi se prej ko mogoče pričela obravnava zaradi štipendij za naše gluhoneme v vnanjih zavodih.

Na to vprašanje odgovorila je deželna vlada z dopisom z dné 30. januarja 1881, št. 4142, v katerem je deželnemu odboru sporočila znesek Holzapfelnevega premoženja. V tem dopisu je deželna vlada prvokrat izrekla misel, da bi naprava ustanov nasprotovala izrečni volji ustanovnikov. Vendar pa ni marala te zadeve že zdaj končno rešiti, ampak je v nekako tolažilo pristavila, da hoče vso to reč še enkrat prevdajati, ko bode vse Holzapfelno premoženje iztirjano.

Deželni odbor vzela je to na znanje, kakor priča deželno-odborov zapisnik z dné 11. februarja 1881, št. 670.

V tem stanu obležala je vsa ta reč skoraj štiri leta, in je prišla še le v tek, ko je prednica ubogih šolskih sester de Notre-Dame v Gorici 30. oktobra 1884 deželnemu odboru storila ponudbo, da hoče poleg dekliške šole, ki jo bode napravila na Dolenjskem v Šmihelu pri Novem mestu, ustanoviti tudi zavod za gluhoneme deklice, v kterega je pripravljena sprejemati slovenske gluhoneme deklice ter jih po oralni metodi izključljivo podučevati v njih maternem slovenskem jeziku, da bi poleg telesne zadobile tudi potrebno odgojo za versko in vsakdanje življenje. Prednica omenja, da ima za tako šolo potrebne izprašane učiteljice, ki bi deklice podučevale tudi v ročnih ženskih delih, ter vpraša:

1. Bi li hotel deželni odbor temu zavodu izročiti gluhoneme deklice, ki se odgojujejo na deželne stroške?

2. Koliko takih deklic bi se tje pošiljalo?

3. Koliko bi se za nje plačevalo?

Po statističnem izkazu je v avstrijskih deželah 26.113 gluhonemih in sicer 14.472 moških in 11.641 ženskih. Na Kranjskem jih je 437, namreč 225 moških in 212 ženskih. Za poduk pripravnih gluhonemih deklic v starosti od 8. do 15. leta je na Kranjskem menda kakih 30.

Večina avstrijskih dežel ima lastne zavode za gluhoneme, samo Solnograška, Šlezija, Bukovina, Dalmacija in Kranjska jih nimajo. Dasiravno pa skoraj nikjer nimajo tako lepih ustanov za gluhoneme, kakor pri nas, se skoraj nikjer za te reveže dozda ni tako malo skrbelo, kakor pri nas. Zdaj se naši gluhonemi odgojujejo v Linškem zavodu za gluhoneme, in sicer na podlagi nemškega jezika, kar jim prizadeva obilnih težav. Gotovo bi bilo toraj za otroke boljše in za poduk vspešnejše, ko bi se podučevali v domači deželi v maternem jeziku, in bi jim ne bilo treba tako daleč na tuje hoditi.

Prednica ubogih šolskih sester toraj misli, da bode deželi kranjski gotovo na veliko korist, ako se sprejme njena ponudba.

Tako je sodil tudi deželni odbor. Ali ker se Holdheimova ustanova rabi za 6 gluhonemih v Linškem zavodu in dežela v ta namen nima družih dohodkov, kakor iz Holzapfelnevo zapuščine, sklenil je deželni odbor še istega dné obrniti se v tej zadevi do deželne vlade, ter je res že drugi dan, to je 1. novembra 1884, z dopisom št. 7825 deželno vlado prašal, bi li hotela privoliti, da bi se del Holzapfelnovih dohodkov rabil za gluhoneme deklice v zavodu ubogih šolskih sester v Šmihelu, in bi se jim li smelo (prednici) za trdno obljubiti, da se bodo gluhoneme deklice tje doli pošiljale? Deželni odbor je prav imel, ko je rekel, da te prilike ni zamuditi, ker še dolgo ni mogoče misliti na zidanje lastnega zavoda.

Tako bi vsaj gluhoneme deklice dobivale primerno odgojo, ustanova lastnega zavoda za deklice bi odpadla, in denar, ki bi se moral pri lastnem zavodu rabiti za upravo in drago režijo, bi se porabil za oskrbovanje večjega števila gluhonemih. Ako deželna vlada privoli v porabo Holzapfelnevo zapuščine, bi se zamogli z ubogimi šolskimi sestrami pogajati tudi zaradi osnove posebnega oddelka za dečke in v tujih zavodih bivajoči gluhonemi-štipendisti bi se spravili v domač zavod, kjer bi se odgojevali v maternem jeziku. V tem slučaju bi bilo mogoče tudi Wolfovo ustanovo spraviti na dan, za zdaj pa se drugi dohodki v ta namen ne morejo rabiti, kakor dohodki Holzapfelnevega premoženja. Ob enem je deželni odbor pisal prednici ubogih šolskih sester, da se je zaradi njene ponudbe obrnil do deželne vlade, in da ji bode o svojem času sporočil, kaj da je opravil.

Ako pomislimo, da so naši gluhonemi v Linškem zavodu od danes do jutri, in da so v Gorici za vsacega tirjali 200 do 230, v najnovejšem času celo 300 gold., moramo deželnemu odboru prav dati, ker je vladi priporočal, da te prilike ne bi bilo zamuditi. Dežela bi vsaj vedela, kam more gluhoneme reveže v odgojo pošiljati, dokler ne more napraviti lastnega zavoda, kterega zaradi prepričlega premoženja nekaj let še ne bode mogla odpreti. Pa tudi za ta

slučaj, ko se bo lotila lastnega zavoda, bi ji ponudba ubogih šolskih sester mnogo koristila. Ker bi bile gluho-neme deklice v zavodu šolskih sester gotovo dobro shranjene, bi deželi v začetku ne bilo treba napravljati velikanskega zavoda za dečke in deklice, ampak zadostoval bi za prvo silo zavod za dečke, deklice bi pa toliko časa lahko ostale v zavodu šolskih sester, da bi se nabral denar za napravo posebnega oddelka za deklice, ako bi se pokazala potreba zanj.

Preden je deželna vlada odgovorila na omenjeni dopis deželnega odbora, obrnila se je do finančne prokurate, da poizvé, kako ona o tem sodi.

Dne 21. januarja 1868 v Ribnici umrlí dekan Ignacij Holzapfel določil je v svoji oporoki z dne 1. septembra 1862 od besede do besede sledeče:

„Vse svoje premoženje zavodu gluho-nemih, ki se bo na Kranjskem napravil.“

Po postavnih določilih (§ 817 s. m. z.) se mora poslednja volja kolikor moč spolniti.

Tu nastane pred vsem vprašanje, kaj je ranjki s svojo zgoraj navedeno določbo hotel izraziti?

Ker se besede o poslednjih volilih sploh jemljejo v navadnem pomenu, pač ni mogoče zgoranjih volilčevih besedi drugače razlagati, kakor da se njegovo premoženje smé le na korist bodočega zavoda za gluho-neme, ki se bo na Kranjskem napravil, porabiti.

Vsled tega se Holzapfelovo premoženje ne smé na drug način porabiti.

Kranjski deželni zbor si prizadeva od dotične gospóske dovoljenje dobiti, da bi se eden del dohodkov iz Holzapfelove zapuščine porabil za dotacijo ustanovnih mest v zavodu za gluho-neme, ki ga neki nameravajo šolske sestre de Notre-Dame na Dolenjskem napraviti in sicer za sedaj le za gojenke.

Za to se je treba takoj vprašati, ali bi se smel del dohodkov v volilčevem smislu za to porabiti ali ne?

Izvestno je ranjki Holzapfel — po njegovi omiki soditi — sam dobro poznal razliko, ki je med ustanovo zavoda za gluho-neme in med dotacijo ustanovnih mest na kakem takem zavodu, kajti ta razlika je bistvena.

Res je sicer, da gré tudi tukaj za ustanovo takega zavoda, ki ga mislijo namreč šolske sestre ustanoviti. Toda take ustanovitve ranjki pač ni mislil.

Brez dvombe namenil je volilec svoje premoženje stalni ustanovitvi zavoda za gluho-neme na Kranjskem, kot zavoda, ki bo po svoji ustanovitvi lastnina kranjskega zavoda za gluho-neme, ne pa zasobna lastnina, ktera se lahko odpravi, če in kedar se zasobniku to poljubi.

Če bi se ta želja kranjskemu deželnemu odboru spolnila ter bi se del dohodkov Holzapfelove zapuščine stalno določil za dotacijo ustanovnih mest, potem bi bilo pač skoraj nemogoče spolniti voljo ranjkega, kajti ne lahko, ali vsaj ne kmalo bi se Holzapfelova zapuščina tolikanj pomnožila, da bi zadostovala svojemu namenu, če bi se le nezaten del dohodkov obrestoval ali pa morda tudi še tisti ne. Če se pa dohodki iz Holzapfelove zapuščine tudi na dalje tako točno obrestujejo, kakor do sedaj, vspeti se mora prvotna glavica do višine, ki jo potrebujemo, če hočemo izvršiti ranjkega voljo.

C. kr. finančna prokuratura mora se toraj na svojem pravnem stališču tako izraziti, da se bo volilčeva volja spolnila in da se nasvèt kranjskega deželnega odbora odbije.“

O dvoboji.

IV.

Sem, ter tje so vladarji izborno rešili to uganko. Gustav Adolf in Ljudevit XIV. sta brezpogojno s smrtjo kaznovala dvobojnike. Na Angležkem in Nizozemskem so še sedaj proti dvoboju najhujše kazni v navadi.

Tudi v Avstriji je bilo včasih tako. Cesar Leopold I. je brez izjeme dvobojnike strogo kaznoval. In Jožef II., ki ga sicer liberalni svet kuje v zvezde, se je o dvoboju tako-le izrazil: „Jaz nočem in ne trpim dvoboja v svoji vojski in zaničujem nazore onih, ki ga branijo in ga hočejo opravičiti, ter se mrzle krvi dajo prebosti; če imam častnike, ki se brez strahu v boju postavijo v nevarnost, jih častim, kajti ta srčnost je njim in domovini v službo; če

pa maščevanje in sovraštvo koga žene v boj, je to rimsko gladiatorstvo. Še so ljudje, ki združujejo z značajem junaštva tudi lastnost dobrega državljana; tak pa zamore biti le tisti, ki časti državne zakone.“ Temu pristavim še besede Greutrove: „To je slava in ponos avstrijskega domoljuba, da se njegovega meča ne drži nobena kaplja krivično prelite krvi in to je, kar daje v nevarnostih pogum.“

Poleg vojaških dvobojev se ti redoma ponavljajo tudi pri dijakihi višjih šol, pri tako zvanih „purših“, ki si pri tako imenovanih menzurah puščajo vročo kri. Stvar je neumna sama v sebi, žalostna pa skoraj vselej zaradi nasledkov; sicer pa otročja in smešna, moža nevredna.

Obojim bi se moralo priti radikalno do živega. Kazen bi se morala poojstriti in vselej izvesti; država bi ne smela tako rekoč potuhe dajati dvobojnikom, tudi vojakom ne, marveč vzdržati bi morala veličastvo svojega zakona. Če bi se pri tem od vseh strani delovalo na to, da se očistijo nazori in zbistri v tej točki javno mnenje, bi bila zagonetka kmalo rešena. Videant consules!

H koncu še nekaj protislovij, ki jih ima dvoboj z zdravim razumom! Dvoboj bodi zadostilo za čast, za žaljen osoben čut, in sicer za tisti čut, ki ga imamo v sebi, če drugi povoljno sodijo o nas, naših prednostih in zaslugah, ki ga čutimo, če nam svet to pripoznava in nam daje zunanje dokaze svojega spoštovanja. Ta čast se nam toraj dela zunaj nas, brez nas; odvisna ni od našega vedénja, marveč od vedénja drugih proti nam, ktereга jim brez dvombe ne moremo veleati, kakor se nam zdi. Ta malenkostna, sama v sebi tako puhla čast pa velja dvobojniku več nego življenje; to se mu ne zdi nič vredno brez nje; zanj preliva kri, zanj se izpostavi nevarnosti časne in večne smrti. — Prva neumnost dvoboja!

Značaji, ki jih spoštuje in ljubi svet take časti niso iskali; imeli so svojo čast seboj v notranjem, ktere jim ni mogel nikdo niti grditi, niti vzeti — mirno, pošteno vest. Večkrat jih je družba preganjala, sovražila, jim blatila družbinsko čast — a še zmenili se niso; krepko so stopali po svojem začetem potu — do zmage. Smrti se niso bali; za svoje sveto prepričanje so radi žrtvovali življenje. Vzgleđi: Sokrates, naš Gospod in Zveličar, apostoli, mučeniki itd.

Če bi pa v posamnih slučajih vendar bilo potrebno stopiti nasproti zlobnim jezikom, kaj takrat? Dobro, izbéri se orožje primerno napadu! Družbinska čast je lahko obrekovanje ali opravljanje. Prvi madež je mogoče izbrisati samo, edino samo s protidokazi: Z resnico se zapró lažnjiva usta obrekovalca. Opravljanje pa kaže le potrpeti; druge pomoči ni. Misli si, da je to kazen za krivde, brez kterih nikdo ni; skušaj te popraviti. S tem boš pridobil v očeh pametnih ljudi, opravljljiveu pa tla odtegnil; ne pa s tem, da protivniku kroglo poženeš skozi glavo, ali če mu s sabljo razsekaš ude. — To ni v nikaki razmeri z napadom; tudi nisi s tem za-se pridobil niti pametnih, niti obrekovalcev.

In vendar morata biti napad in bramba v razmerji: napad z orožjem, bramba z orožjem, napad z besedo, bramba z besedo itd. Vzemimo primer: če bi kdo hotel svojo hišo s tem obraniti tatvine, da bi si dal napraviti nanjo napis: Tú se ne smé krasti, ali če bi kdo roparju, ki ga napade, skušal dokazati, da nima prav, bilo bi brezumno. Bramba bi ne bila v razmerji z napadom. Kako naj se toraj čast, nekaj duševnega, brani z materijalnimi sredstvi, z orožjem? Če zadeneš nasprotnika s kroglo, pač dokažeš, da znaš dobro meriti, ne pa, da si pošten človek; če mu s sabljo prederesh prsi, skažeš se, da si dober borilec, ne pa, da nisi goljuf, tat, potepuh. Druga neumnost dvoboja!

Dvoboj si kot rešitev časti prisvajajo le nekteri stanovi; ti hočejo toraj imeti svojo posebno (ekstra) čast. Duhovnik n. pr. brez dvombe najbolj potrebuje družbinske časti. In kdo je še kdaj slišal, da bi se bil kak duhoven dvobojeval?*) In vendar se brezštevilmokrat grdo omadežuje duhovenska čast. Morda s tem pokaže, da nima časti? O ne — celi svet je nasprotnega mnenja; temveč jo ima, čim manjkrat se za-njo potegne. Če žaljeni duhoven blagodušno

*) Neki slovenski pesnik in duhovnik (sedaj je že mrtev) je pripovedoval to-le iz svojega življenja: Ko sem bil vojaški duhoven, me pozove zaradi neke opazke častnik k dvoboju. Dobro, mu odvrnem, a jaz izbiram orožje. Izberem si toraj v ta namen tope; vi se postavite pred top; sprožim — in drugi strel imate vi. Častnik je blezu tiho odlašil.

odpusti, s tem si pridobi spoštovanje v očeh ljudstva, reši si svojo čast, če je niti po pravični poti ne skuša oprati.

Kmetič po tem takem tudi nima časti. Ko se v zamazani obleki na blatnem vozu pripelje v mesto, jih mora čisto precej preslišati; mnogo se jih norčuje iz njega; in on — seveda, on kar rokovice meče na desno in levo in od časa do časa sredi ulice rešuje svoje „častne zadeve!“ — In prostak, ki mu korporal priloži zaušnico in za nameček še nekoliko drugih imen, ki jih pa ni v pratiki, ta seveda tudi brani svojo vojaško čast in zmagovalno v dvoboju nasadi svojega žalivca na bajonet! Kje se toraj začne ta slavljena vojaška čast, ali sploh kje se začne v družbi to, kar se imenuje čast? — Tretja neumnost dvoboja!

Orožja je več vrst po svetu; v sili je celó oslovska čeljust orožje, toda vsakoršno orožje še ni sposobno za dvoboj. To je namreč mnogo preimennitna zadeva, da bi se z navadnim pipcem reševala. Za dvoboj mora biti posebno, nalašč zanj privilegirano orožje. In le kadar se je poleg teatraličnega efekta rabilo tudi pravo orožje, le tedaj se rovanje dveh ljudi, rovanje na življenje in smrt, smé imenovati s častnim imenom: dvoboj. — Če kmečki fant v jezi svojemu tovarišu, ki ga je razžalil, zasadi vile v hrbet, živ krst ne poreče, da je bil to dvoboj. Če hlapec kol izdere iz plota in plane na svojega nadhlapca s polenom v roki in če se potem na javni cesti obdelujeta in udrihata, tudi tega ne bo imenoval nikdo: dvoboj. Žandarji bodo zmagovalca kot nesramnega ubijalca prijeli in sodnija ga bo kot takega kaznovala.

Toraj ne z nožem, — z mečem; ne s kolom, — s sabljo; ne s stolom, — s kroglo naj si žaljena čast skuša pridobiti prostora na nasprotnikovem truplu. Mar li ni oboje v resnici eno in isto? Četrta neumnost dvoboja!

Kdo pa zmaga pri dvoboju? Ali je zmaga žaljenemu že kar zagotovljena? Nikakor ne, možnost premage je na obeh stranéh enako velika, včasih celó na strani žaljivca mnogo večja. Kolikokrat se prigodi, da žaljeni pade in da žaljivec kot zmagovalce končá dvoboj. Čast mu ukrade in vrh tega še truplo razmesari ali celó življenje končá. Res lepa čast! — Peta neumnost dvoboja!

Morem si misliti razjarjenega človeka, ki v svoji slepi divji strasti kot zver drhti po maščevanju, ki se toraj v tem človeka poniževalnem stanju spusti v boj na življenje in smrt s svojim nasprotnikom; morem si misliti srditega moža, ki v trenutni nezavedenosti zgrabi orožje in pobije protivnika pred seboj; to, ponovim, je mogoče. Nemogoče pa mi je misliti pametnega, doraščenega človeka, ki bi resno mislil, da mu dvoboj more povrniti žaljeno čast.

Ugovarja se, da je le verski fanatizem vzrok nasprotovanju proti dvoboju. Ad vocem „verski fanatizem“, ki se dandanes vse vprek rabi, bi se dalo še marsikaj omeniti. Res vera dvoboj prepoveduje, a uprav pri tem vprašanji jako lahko pustimo vero na stran; pozitivna zdrava pamet je dovolj krepka; kdor jo ima, se mu ne more vstavljati. Če pa kdo vkljub temu še ne odneha, je to ravno dokaz, da je z vero vred zgubil tudi zdravo pamet ter je pri njem stopil na njeno mesto „fanatizem dvobojni“. Žalibog, da se to tolikokrat pripeti!

Ugovarja se dalje, da z dvobojem pokaže človek, da mu je čast nad vse draga, da ni bojazljivca in da smrt zaničuje. Rousseau jim odgovarja na to: „To kaže na pol divje ljudi, ki skušajo pokriti s poboji svojo sramoto.“ Ali ne zaničuje smrti tudi umetna jahalka, ki skače skozi obroč in pleše po konji? Ali ne vsak glumač, ki pleza po vrvi in se vrti po njej na eni nogi? Dvobojnikom čestitamo za tako sosedstvo! — Zaničevanje smrti se kaže le tam, kjer kliče človeka višja dolžnost, ker s tem svojim zaničevanjem ne koristi le svojemu samoljubju, marveč ljudem, državi sploh. Vojak v boju bodi srčen, bodi brez strahu, misijonar med divjaki se ne plaši, ker tukaj veljá vzvišen namen, poklic in dolžnost.

Takih mož pozná zgodovina precej veliko; stalno jih je vpisala v svojo zlato knjigo, ter jih vedno časti. A ravno teh je mnogo gledé dvoboja vse drugačnih misli, kakor dandanašnji svet. — Marsikteri junak je zaničeval poziv na dvoboj, da-si je bil vsaki trenutek pripravljen za očetnjavo svoje življenje dati. Tako je n. pr. general Lyons v severni Ameriki dvoboj odločno zavračal, da-si je pozneje v vojski postavljaj se na najnevarniše kraje tudi res

za domovino prelil svojo kri, ter daroval svoje življenje.

Nekteri pravijo: z dvoboji se vzdržuje mir in pošteno zadržanje. Ta stavek je tako žaljiv za državo in za celo človeško družbo, da bi dotičnik, ki to trdi brez dokazov, zaslužil hudo kazen. Da zaradi lupežev, razbojnikov in postopačev se mora človek preskrbeti z orožjem, je pa žalostna resnica, da se pa isto mora goditi med olikanci 19. veka, v tej prosvetljeni dobi, je pa vendar taka trditev malo prehuda. To je gotovo, da z dvobojem se ta mir ni in se ne bo nikoli vzdržal!

Oglejmo si še enkrat dvoboj v svitlobi javnega mnenja: Če človek časti glas Božji in glas njegove cerkve, ki mu prepoveduje žaljenje svojega bližnjega, sovraštvo in krvno maščevanje, ter mu velevali ljubezen — brezčasten je! Če kdo časti državni zakon in mu nakloni svojo strast — brezčasten je! Če časti naposled božjo iskro v sebi, svoj razum, brezčasten je! Gluh bodi proti vsem dokazom; slep bodi za najjasnejšo resnico; neobčutljiv za vse, kar se ti žuga časno in večno in s hladno krvjo se loti nasprotnika; če ga ubiješ, prav tako hladnokrvno pojdi v svoj nekaj-mesečni zapor; če si pa ubit, pomagaj si, kakor veš in znaš; le to ti rečemo: rešil si svojo čast!

Taki nazori se pridigujejo javno, brez strahu, v javnem življenju; v govorjenju, v vedenju, v pismu. Lepo slovstvo je uprav dandanes prišlo že po večjem mazačem v roke, ki so mu vzeli ime lepega. Grdo, v besede pravem pomenu, grdo je tisto slovstvo, ki olepšuje najneumnejša protislovja, ki je v nasprotju z zdravim razumom, ki spodkopava še tisto trohico moralne sile, kolikor jo ima človeška družba.

In vendar nekatere vrste pisatelji niso mogli in ne morejo skoraj nobene novelice, kaj še le romana zvršiti, da bi ne popisovali in tudi poveljevali dvoboja! Mladina to bere in naravna posledica je: spridi si nazore; in s spridenimi nazori v življenju sama zopet tako dela, kot je videla, čula ali brala o drugih.

In dokler se v družbi sami ne vpiše iskra božjega duha, bolehalo bo po vseh straneh bolj in bolj: Tudi dvobojev še ne bode konec. Duh tmé je duh laži, neumnosti in protislovja. S tem končamo delo; nerodovitno sicer, a vendar potrebno delo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 26. januarja.

Notranje dežele.

Liechtensteinov govor v štajarskem deželnem zboru nasproti Aussererju je vendar le tak, kakor smo nedavno ga po telegrafu prejeli in ob kratkem omenili. Res je knez zinil marsikako resnično in jedrnat, kar mu bo možno ohraniti na lastnih nogah. Nikakor pa ni resnično, da bi bili Nemci v Avstriji ves svoj vpliv izgubili in se vsled tega še drugih večjih zgub boje. Kdor se le količkaj pečá s politiko, bo takoj spoznal, da ta trditev nikakor ni resnična. Le ozrmo se po svetu, pa bomo takoj videli, kakošen gospodar da je Nemec še vedno v Avstriji med Nemci in koliko vpliva ima! Po vseh cesarskih uradih po Štajarskem, Koroškem in Kranjskem vključno § 19 in kljub temu, da je sedaj odličnih uradnikov zadosti, ki so slovensčine popolnoma zmožni, ima nemščina vendar le glavno besedo. Slovenci bomo nezmerno veseli, kadar bomo imeli „tako malo“ vpliva v javnem življenju, kakor ga imajo Nemci v naši državi! Pač se tu pa tam dopusti nekoliko prostora slovensčini, kar radi pripoznamo, a da bi slovensčina take pravice imela, kakor ji po postavi gredó, tega menda si ne bode upal kmalo kdo trditi.

V **galitskem deželnem zboru** predlagal je Romanczuk, da naj bi deželni zbor stavil vladi resolucijo, v kateri naj bi so po iztočno-galiških mestih napravile rusinske šole. Naučni odsek je pa ta predlog sklenil v tem smislu priporočiti, da naj se v Przemislu ustanovi gimnazija z rusinskim naučnim jezikom. Da je naučni odsek to predlagal, sta ga do tega pripravila deželni maršal in pa cesarski namestnik. V skupni seji vseh strank galiskega deželnega zbora dne 23. t. m. se je pa z veliko večino sklenilo, da se v Przemislu ne bo nobena nova rusinska gimnazija ustanovljala, pač pa se bodo napravili vspešni razredi z rusinskim naučnim jezikom na gimnaziji že sedaj v Przemislu

obstoječi. To bo Rusinom prav toliko koristi donášalo, kakor če bi jim postavili čisto novo gimnazijo, dežela bo pa vendar-le zdatno manj stroškov imela in pa, kar bo še tem več vredno za mednarodno sporazumljenje, se šolska mladina ne bo po narodnostih ločila v Poljake in Rusine, kar bi razpor le še pomnoževalo, namesto pomanjševati ga. Če bi se pa Rusinom posebna gimnazija dovolila, je pa vendar nevarnost zdatno večja, da se razpor širi, kakor pa tako. Da je pa za deželno blagajnico veliko boljše, če se vspešne napravi, kakor pa bi se zidala nova šola, če je le v starem poslopju še prostora zadosti, bo vsakdo rad verjel.

Dolenje-avstrijski deželni zbor zavrgel je dne 24. januarja predlog o direktnih volitvah po kmečkih občinah in pa onega o pomnožitvi poslancev na Dunaji. To vse je Dunajske poslance tako vjezilo, da so proti temu sklepu napravili viharo demonstracijo in so preklicali svoje podpise glede vdeležitve poslanškega banketa. Pri glasovanju za pomnožitev Dunajskih poslancev je bilo 32 glasov proti in 27 za, na kar je predlog propadel. Nasproti so glasovali velikoposestniki in zastopniki kmečkih občin. Takoj na to oglašil se je Dunajski župan Uhl, da če imajo Dunajski poslanci tako malo veljave, jih tudi k banketu ne bo, naj se toraj njihova imena le kar zbrisejo. Če je pa tako, pravi deželni maršal, je pa bolje, da banket sploh izostane, kar se je tudi res zgodilo.

Črna vojska dobila je poslednjo soboto kri in meso. Dotična postava razglasila se je namreč v državnem zakoniku kot veljavna za vse pokrajine po državnem zboru zastopane. Kako da se bo črna vojska osnovala in izvrševala, določuje 43 paragrafov, ktere hočemo tukaj v kratkem pregledati. § 1. Obseza splošnje določbe glede namena in dolžnosti črne vojske. Namen ji je podpora stalne vojske sploh in pa tiste dela opravljati, za ktere ni potreba rednih vojakov. Za to se bo črna vojska vredila v razne čete, ki bodo opravljale službo kot vojaške posadke in pa kot etapne postaje, stražile bodo pa tudi državne meje in skrbele za deželno obrambo. Kedar bi nastale v vrstah redne vojske vrzeli, popolniti jih bodo morali črnovojniki. Gosposko imela bo črna vojska troje, in to: brambovsko ministerstvo, brambovska deželna, oziroma korna zapovedništva, in brambovska okrajna zapovedništva. Brambovski naborni okraj je ob enem tudi črnovojniški naborni okraj in ima prav tisto ime in številko, kakor brambovski. Kranjski črnovojniki pripadali bodo toraj dvema črnovojniškima batalijonoma Ljubljanskemu in Novomeškemu. Črna vojska obsega 24 starostnih razredov. Najmlajši razred so 19letni mladenči, v najstarejem pa tisti, ki so že po 42 let stari. Dalje se črna vojska deli v dva nabora; prvi obsega 19 starostnih razredov od 19. do spolnjenega 37. leta, drugi ima pa ostalih pet. Razvidnost črnovojnikov oskrbljevala bodo županstva. Oproščevanja se bodo le v nujnih zadevah dovoljevala. Častniki se bodo nabirali iz vpokojenih častnikov in vpokojenih vojaških uradnikov, ki so bili svoje dni častniki in sedaj niso še čez 60 let stari ter sploh še za vojno službovovanje sposobni. Dalje se lahko imenujejo za črnovojniške častnike vsi bivši častniki in podčastniki, ki so častno zapustili vojaški stan. Drugi civilisti pa, ki želé brambovski častniki postati, se morajo skazati s tistimi lastnostmi, ktere zahteva častniški značaj ter bodo delali skušnjo. Osnovana je črna vojska sledeče: Taktična jednota je črnovojniški batalijon, ki ima 4 kompanije, 26 častnikov, 947 mož in 14 konj. Vsak batalijon ima še dopolnilno kompanijo s 5 častniki in 368 možmi. Črnovojniški kadr obseza pa tudi 5 častnikov in 93 mož. Batalijoni so dvoje vrste, in sicer taki, ki pojdejo na vojno polje toraj v boj, in taki, ki bodo ostali doma za vojaško službo. V prve se bode odredil prvi nabor in vojaški izvežbani ljudje. Če ne bo zadosti vojaške obleke, nosijo črnovojniki in njihovi podčastniki svojo navadno obleko s črno-rumeno pretvezo na levi rami z dotično batalijonsko številko. Za rabo svoje obleke dobodo na dan po 10 kr. odškodnine. Podčastniki in poddesetniki (frajtarji) nosijo zvezde in druge častne znamenja na koljarji suknje, kakor je to predpisano za brambovce, na bajonetu pa portepej.

Vnanje države.

V **pruskem deželnem zboru** imeli so na dnevnem redu stroškovnik za vzdrževanje poslaništev, ktere ima pruska kraljevina pri raznih državah. Bismark je priliko porabil in je še enkrat povdarjal, kako imeniten da je predlog nemške vlade na sedemletno pomnožitev vojske glede trdnosti nemške države. O zveznih nemških državah se je Bismark izjavil, da so precej imeniten del njihove ustave cesarju odstopile. Teh pravic cesar ne dá nikomur iz rok, tudi državnemu zboru ne. Takemu pa že celó ne, kot je bil poslednji, ki niti cesarju ni zapiranja skazal. Cesarjeva najimenitnejša skrb je vendar skrb za ohranjenje države, kar se mu je po poti ustave slovesno izročilo. Vlada bi bila opravičena zahtevati eternat (za vedno) glede pomnožitve vojske, ne pa le sedemletne dóbe. Triletna namesto sedemletne se pa nikakor ne more sprejeti. Zato je bilo neobhodno potrebno, da se je državni zbor razpustil, ker se je nadjati, da se tako povrnemo zopet k zdravi politiki. Nikakor se mu ne zdi potrebno opravičevati se glede očitanja, da namerava vpeljati absolutizem v Prusiji ali celó v celi nemški državi. Prav tako ni resnična trditev, da hoče vpe-

ljati monopole. Konečno, pravi Bismark, bo z vojaškim predlogom vendar-le zmaga, naj se mu na prednjaki upirajo ali ne. — Nemška vlada je jako odločno vprašala francoski kabinet, kaj pomeni zgradba obilnih vojaških barak ob francosko-nemški meji. Morda ne bo dolgo, da bodo na Francoskem na to odgovorili z odstopom vojnega ministra, kar bi prej ko ne na boj kazalo, kajti Boulanger je bil v novejšem času še precej mirnega značaja — če ni bilo vse to le na videz!

Osupljiva novica došla je ravnokar iz Carigrada, in se o njej trdi, da je iz „gotovega“ vira. **Grška** se že zopet na vse kriplje oborožuje. V arzenalu Pirejske luke dela menda 1600 delavcev, med katerimi je mnogo profesorjev (?) in dijakov, noč in dan. Kam li se Temistokles že zopet odpravlja? Ali se morda res na spomlad nadja kakega vojaškega plesa na Balkanu, ali morda to dela le zaradi lepšega, ker čuje, da se v Avstriji in po drugod tu pa tam marsikaj popravlja na vojnem polji, kar je rja razjedla in razglodal časa zob? Kaj, ko bi neslavni potomci slavnih pradedov na Kretu mislili? Če je to res, se utegnejo silno speči, kajti le preverjeni naj bodo, da si vsaj sedaj Krete še ne bodo priborili, kakor tudi nobene druge pokrajine ne, pač pa bodo imeli nekaj milijonov državnega dolga več, kakor sedaj. Države, kakor je Grška, se zdatno bolje počutijo, če se več z motiko, kakor pa s sabljo pečajo. Prva jim denar prinaša, druga pa le vedno raznaša.

Domače novice.

(Slovenski poslanci) odhajajo zopet na Dunaj v državni zbor, ki se bo 28. t. m. začel.

(O Jerneju Marnu,) ki se je pred nekaj dnevi v Ameriko odpeljal, se po Ljubljani na vse pretege laže, da so ga iz Trsta kot odgonca nazaj prignali. Vsem, ktere bi stvar zanimati vtegnila, naj služi sledeče v pojasnilo: Marna do sedaj na celem potu do Gibraltarja, kjer se je te dni memo peljal, živa duša ni nadlegovala, ker ima svoje papirje popolnoma v redu. Iz Palerme je pisal uradniku g. K. v Ljubljano in se je na vso moč pohvalil, kako da lepo in srečno potuje.

(Somenj sv. Pavla) v Ljubljani je bil živahen in vendar so se živinorejci pritoževali čezenj — ker je cena živini padla, kar je vsakako znamenje, da bo letos že zopet za klajo trda — če že ni! Živine se je prvi dan prignalo 1552 komadov, med katerimi je bilo 373 konj, 668 volov, 271 krav in 39 telet. Bolj kakor živinorejci so se hvalili v soboto in ponedeljek tukajšnji gostilničarji, da so dobro točili in tudi po prodajalnicah je jako bilo živo, ker je predpust — čas porók.

(Na večerjanje slovensko gledališko predstavo) smé slovenski narod ponosen biti, kajti kaj takega se ne sliši vsak dan! Večer se je pričel z igro v dveh dejanjih: „Išče se odgojnik“, ktereja je gosp. Borštnik v ulogi Friderika de Marsan elegantno predstavljal. Prav tako smo bili zadovoljni z njegovim gojencem, g. Zvonarjevo. G. Kocelj je bil kakor vselej tudi sinoči družinski oče, kakoršnih ne najdeš na vsakem gledališči. Jako primerno predstavljal je njegovo drugo ženo g. Gostičeva, ki bi bila pa ob le za spoznanje večji gibčnosti lahko še boljša. Kolikor toliko nova prikazen v našem narodu so pa židje, kakoršnih enega videli smo sinoči v g. Sršen u izvrstno vpodobljenega. Reči moramo in pritrdil nam bo vsak, kdor je imel svoje dni že kaj z njimi opraviti, da, če jih sploh kedaj dobimo v deželo, bodo prav taki morali biti, kakoršen je bil sinoči Sršenov Benjamin. Z gg. Giz. Nigrinovo in Dolsko ter z gg. Danilom in Verovšekom je bila do poslednjega kotiča razprodana hiša tudi prav zadovoljna in je sploh vsa predstava žela obilno pohvale. — Vrhunec slave in viharne pohvale dosegla je pa opereta „Mesečnica“, v ktereji ste imeli glavni ulogi gospa Milka Gerbičeva in sestra njena gospica Lujiza Danéševa, obe vrlo izvežbani in spretni v petji kakor v igranji. Glas imate obe mil, čist, lepodoneč in za naš oder tudi zadosti močan, tehnična izobraženost vidi se jima na vsak korak in to vse nam je zadosti porok, da se nam sedaj tudi opereta ohrani, ktera je sinoči gledališče do poslednjega kotiča napolnila. Gospica Mat. Nigrinova se je v petji tudi zdatno popravila, in ob vsakem glasu čuti se spretna roka gosp. prof. Gerbiča. Njena Markeza nam je bila prav všeč; prav tako spreten bil je njen sluga, g. Slavko, ki tudi kot pevec v bodočnosti mnogo obeta. Gosp. Brak, kot vrtnar, je bil originalen kakor vedno. Konečno priznati nam je tudi še, da je nad vse za-

dovoljno občinstvo po končani predstavi tudi gosp. prof. Gerbiću navdušeno ploskalo, vidoč tolišenj vseh pri melodijozni opereti, ktera se je vse skozi gladko zvršila, če prav so trije godci stalnega gledališnega orkestra čez dan več dobrega vžili, kakor jim je zvečer pri raznih notah in taktih prav hodilo. Želeli bi v tem oziru, da nemški g. kapelnik W. z svoje ljudi bolje brzda, sicer vtegnemo že prihodnjič doživeti, da se pijani godci že pred predstavo stepejo, na kar sinoči ni več dosti manjkalo. Za take goste se v bodoče jako lepo že sedaj zahvaljujemo! Prostori so bili razprodani, in o večeranju večeru lahko rečemo, da je privabil vse slovensko odlično občinstvo v gledališče. Domu gredé nisi družega čul, nego: „Izvrstno, prekrasno!“ Nadjamo se, da nas dramatično društvo kmalo zopet iznenadi!

(Vabilo) k Besedi, ktero priredi narodna čitalnica v Cirknici v nedeljo dne 30. januarja 1887 v prostorih g. Josipa Milavea s prijaznim sodelovanjem gosp. E. Lavrič, gosp. M. Gerbič, gospodičine F. Sticker, gosp. K. Sticker in pevcev Ljubljanskega čitalniškega zbora gosp. Trtnika, g. Štamcarja in gosp. Dečmana. Spored: 1. Hajdrih: „Milo se v meni“, čveterospev. — 2. Chopin: „Polonaise“ za čelo in glasovir, igrata gosp. Sticker in g. Sticker. — 3. B. Ipavic: „Mrzel veter“, čveterospev. — 4. Küchen: „Lovec“, dvospev, pojeti gospej Gerbičeva in Lavričeva. — 5. Hajdrih: „V tihí noči“, čveterospev. — 6. Zajc: „Domovini in ljubezni“, poje gosp. F. Gerbič. — Po besedi bode tombola. Vstopnina: za člane 50 kr., za nečlane 70 kr. od osebe, za družino 1 gld. Začetek ob 1/2 8. uri zvečer. Odbor.

(Podružnica v Celju) družbe sv. Cirila in Metoda ima na svečnico, 2. februvarja, ob 7. uri zvečer občni zbor, pri katerem se bo volil nov odbor. K obilni vdeležbi se vabijo prijatelji slovenske šole.

Razne reči.

— Papežev državni tajnik, kardinal Ludovik Jacobini, se je visokemu svojemu dostojanstvu zaradi bolezni odpovedal. Službo njegovo prevzame do 7. marea jeden kardinalov. V prihodnjem konzistoriji pa bo imenovan za državnega tajnika nuncij Lissabonski.

— Iz Rima se poroča, da bo prihodnji konzistorij 7. marcija. V tem bodo imenovali sveti oče za kardinale nuncija Dunajskega, Madridskega in Pariškega in msgr. Mazella. Razun teh se govori tudi še o dveh družih osebah, katerih imeni pa še niste za očitnost.

— Potovanje v sv. deželo. Iz Monakovega bode se napravilo skupno potovanje v sveto deželo. Božjepotniki bodo od tam odrinili 19. aprila ter vrnili se 17. junija. Kdor se iz Avstrije želi vdeležiti tega potovanja, naj počaka Monakovec na otoku Krku (Corfu), od koder se bode odrinilo skupno 24. aprila. Parnik avstrijskega Lloydja je popelje v Aleksandrijo, kamor hočejo dospeti 27. aprila. Od tu si bodo ogledali Kairo, potem pa se popeljejo od Port Saida v Jafu in od tu po suhem v Jeruzalem, kamor pridejo 3. maja. Iz Jeruzalema bodo si ogledali Betlehem, Sv. Savo, Mrtvo Morje in Jeriho. Jeruzalem zapusté 13. maja ter gredó po Samariji, kjer se mislijo srečati s francoskimi „spokornimi križarji“ v Galilejo, kjer se ustanové v Nazaretu. Od tu bodo obiskali goro Tabor, Galilejsko morje, mesta Tiberias, Kafarnaum in Kairo. 25. maja bodo zapustili sveto deželo, v znožji gore Karmelske, kjer se bodo vkrcali ter po morji peljali zopet v Aleksandrijo. Domu gredé bodo obiskali Neapol ter pomudili se štiri dni v Rimu. V Vatikanu bodo prosili sprejema pri sv. očetu ter prejeli papežev blagoslov. Iz Rima se bodo vračali v svojo domovino, kedar in kakor bo komu drago. Potni stroški — v vsem skupaj — bodo znašali po raznih razredih od 1300 do 1500 mark. Natančnejša pojasnila daje onim, ki se mislijo potovanja vdeležiti, msgr. Geiger, častni kanonik božjega groba v Monakovem, (München, Veterinärstrasse, 10. 3).

— Kupčija s strupi. C. kr. ministerstvo za notranje zadeve je z novega ostro zaukazalo, da morajo zadevne oblasti pazno čuvati nad lekarnicami, da noben lekarničar ne sme strupov prodajati, če nima za to postavnega dovoljenja; pa tudi če ima dovoljenje, ne drugače, kakor le po predpisu znanega zdravnika.

Telegrami.

Berolin, 26. jan. „Reichsgesetzblatt“ objavlja cesarski ukaz, dotikajoč se izvoza konj iz nemške države kamor-koli.

Izdajatelj in odgovorni treditnik Josip Jerič.

Rim, 26. jan. Battenberg odpotoval je z bratom iz Milana v Genovo.

Milan, 25. jan. Princ Aleksandr Battenberg došel je včeraj semkaj incognito. Sprejel ga ni nihče.

London, 26. jan. Reuter sporoča iz Suakima, da je četa Abesincev Masano napadla. Pet Lahov in dvesto Abesincev ostalo je menda mrtvih na mestu, in so Lahitakoj 1500 mož v Makulo poslali.

Rjeka na Črnigori, 25. jan. Vse, kar se čuje o tukajšnjem oboroževanju, je popolnoma zlagano. Ravno nasprotno je knez v poslednji seji državnega sveta živo priporočal največjo previdnost v zunanji politiki in štedljivost v državnem vpravnistvu.

Prošnja

za pisateljsko podporo „Drobtiniceam“.

„Kdaj izidejo zopet Drobtinice? — Kakor hitro se zopet zadosti gradiva nabere.“ S tem upanjem izšel je zadnji — dvajseti — letnik „Drobtinice“ med slovenski svet l. 1869. Med drugim poveljevale so takrat tudi zlato mašo sv. Očeta Pija IX. in odlikovale so se po vredništvu zadnjega svojega vrednika, preč. gosp. kan. Fr. Kosarja, v onem duhu in v oni zanimivosti, kakor prejšnji letniki. A mnogi zadržki, največ obilna opravila vrednikova, ovirala so nadaljevanje „Drobtinice“. Bilo je to gotovo v veliko škodo našemu slovstvu, v škodo našemu narodu. „Branje „Drobtinice“ je našemu ljudstvu tako priljubljeno, kakor le maloktere druge knjige“, pisal je zadnji vrednik in to ni bilo resnično samo pred dvajset leti, ampak je še vedno. „Drobtinice“, so še vedno slovenskemu narodu izmed vseh knjig skoro najbolj priljubljene: bere jih staro in mlado, bere jih zlasti učeča se mladina, berejo jih v kmečkih hišah, — le škoda, da jih je tako težko dobiti na posodo, še teže pa na prodaj.

„Katoliška družba za Kranjsko“ je izdajala do sedaj in darovala svojim udom glasilo z imenom „Glas“. Tudi ti so dospeli do 20. zvezka. V zadnjem zvezku piše vrednik njihov: „Katoliško glasilo, ki bi ne bilo samo od danes do jutri na mizi katoliških čitateljev, ampak jim vsaj za nekaj dalje časa dajalo dušne hrane, jih spodbujalo in poučevalo, je nam Slovincem gotovo potrebno. Res je, v tem malem obsegu, kakor ga imajo „Glas“ sedaj, ne morejo povedati mnogo. O, kako bi si želel izdajatelj, da bi s pomočjo vnetih in blagih Slovincem zamogel razširiti jih in zboljšati, da bi vsakdo z veseljem prijel za vsakoletno darilo katoliške družbe in še z večim veseljem položil jih iz rok! Kot vzor so mi pred očmi „Drobtinice“, tako potrebne nekdanj, tako vro pisane in vredovane. In danes niso manj potrebne: zlasti berila za mladino ter za družine potrebujemo.“

Te želje so se podpisane spolnile, ko je odbor „Kat. družbe“ dne 13. t. m. sklenil, da bode izdajal in nadaljeval „Drobtinice“ na mestu „Glasov“, in je njihovo vredovanje, kakor dosedaj „Glasov“, podpisaneu izročil. Nekateri potrebni koraki za izdavanje so se že storili.

„Namen tega letnika je medsebojno priobčevanje takih spisov, ki zamorejo pospeševati verno in pravno omiko narodovo sploh, vzgojevanje mladine pa še posebej.“ Ta namen pok. vladika Slomškega ostal bode i novim „Drobtiniceam“, kakor večinoma tudi vsebina in notranja vravnava, — seveda z ozirom na sedanje razmere in potrebe.

Ker so nekdanje „Drobtinice“ zlasti zaradi raznovrstnih spisov tako zanimive in priljubljene, zato prosim vljudno in ponižno vse prijatelje nekdanjih „Drobtinice“, te najlepše cvetke Slomškovce, da bi pomagali s svojimi spisi nadaljevati dostojno takó koristno delo. „Drobtinice“ so postavile mnogim možem spomenik, ki jih je otel pozabljenosti in nam kliče glasno: Slovinci, take moze posnemajte! Životopisov si želé v prvi vrsti tudi nove „Drobtinice“ in poleg teh želé si mičnih pesmic in nedolžnih kratkočasnic, pripovedi in prilik, pa tudi podučnih spisov, zlasti o vzgoji.

Naj bi duh pokojnega slovenskega vladika in učenika, duh Slomškov, obudil mnogo prijateljev tudi novim „Drobtiniceam“, da bi mogle kmalu razveseliti in poživiti mlo našo domovino! Doneski, prašanja in nasveti naj se blagovoljno pošljejo za letošnji tečaj podpisaneu vredniku vsaj do konca aprila.

V Ljubljani, dne 24. januarja 1887.

Dr. Fr. Lampe,
v Marijanišči.

Umrli so:

24. jan. Marija Slane, uradnega sluge hči, 5 let, Karlovska cesta št. 24, davica. — Franc Rakar, črevljarski sin, 20 mes., Tržaška cesta št. 20, škrlatica.

25. jan. Jožef Premk, paznikov sin, 19 let, Poljanski trg št. 5. kap in se bode uradno pregledal.

V bolnišnici:

24. jan. Anton Klevišar, delavec, 44 let, Meningitis.

Tuji.

24. januarja.

Pri **Matiču**: Goldsand in Guschitz, trgovca, z Dunaja. — Rudolf Klein, trgovec, iz Grada. — L. Ahačič, tovarnar, iz Tržiča. — Tkalec, učitelj, iz Senja.

Pri **Stonu**: Bruckner, Hoffmann, Jankovič, Weckher, Hornik, Turk, Bellak in Adler, trgovci, z Dunaja. — Henrik

Pfanninger, tovarnar, iz Vöcklebrucka. — Karol Schucha, c. k. nadgeometer, iz Tirol. — Heumer in Herzog, trgovec, iz Zagreba. — Edvard in Avgust Klemenčič, zasebnika, iz Idrije. — C. Hren, posestnik, iz Cirknice. — Anton Trevn, župan, iz Jesenice. — Franc Špental, farni oskrbnik, iz Tržiča. — Franc Krobath, trgovec, iz Kranja. — Anton Blagne, trgovec, iz Št. Jurja. — Anton Žgur, župnik, iz Loškega potoka. — Narciz Torintti, potovalec, iz Trsta.

Pri **Bavarskem dvoru**: Ant. Ladstätter, tovarnar, iz Domžal.

Pri **Južnem kolodvoru**: Masser in Ungar, trgovec, z Dunaja. — A. Zuffar, posestnik, iz Dola. — Jurij Stark, posestnik, iz Konfanare. — Avgust Kančič, zasebnik, iz Ljubljane.

Pri **Virantu**: Rudolf Fasan, nadgozdar, iz Kamnika. — Franc Modie, posestnik, iz Lahovega. — Ignac Merher, posestnik, iz Dolenje vasi. — And. Podboj, posestnik, iz Ribnice. — Zalokar in Hočvar, posestnika, iz Velikih Lašč. — Jakob Kalan, c. k. uradnik, iz Velikih Lašč. — J. Hočvar, posestnik, iz Pudloga. — Franc Berdaus, posestnik, iz Dobropolja. — Marija Podobnik, posestnica, iz Št. Vida. — Dr. Lukan, zdravnik, iz Št. Vida.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrina na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.		748.43	— 5.4	sl. zap.	jasno	
25. 2. u. pop.		748.01	— 0.4	sl. zap.	"	0.00
9. u. zveč.		749.07	— 6.8	"	"	

Zjutraj po 7 uri megla, ki se je pa kmalo dvignila. Kasneje solnce, zvečer zarija, potem pa jasna noč. Srednja temperatura — 4.2° C., za 2.4° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

26. januarja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	80 gl. 25 kr.
Sreberna " 5% " 100 " (s 16% davka)	81 " 70 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	110 " 65 "
Papirna renta, davka prosta	98 " — "
Akcije avstr.-ogerske banke	865 " — "
Kreditne akcije	282 " 60 "
London	127 " — "
Srebro	— " — "
Francoski napoleon	10 " 03 "
Ces. cekini	5 " 96 "
Nemške marke	62 " 25 "

Prave garantirane
voščene sveče
in
voščene zavitke
priporoča prečast. duhovščini in gospodom trgovcem
po najnižji ceni (10)
Oroslav Dolenc,
svečar v Ljubljani.

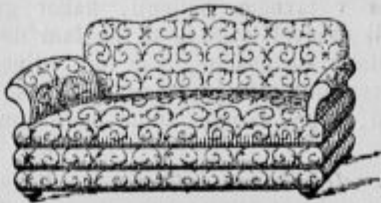
ŽELODČEVA ESENCA
lekarnja Piccoli-ja
v Ljubljani.

ozdravila je veliko množico oseb hudih želodčnih bolezni; med temi je tudi žena, ki je bolehal in hirala že petnajst let na nepopisljivih mukah, ki so prihajale iz želodeca in obisti, brez vsake nade, da se še kdaj ozdravi.

Eugen Sandrinelli, Morl, na Tirolskem.

Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic po 1 gld. 36 kr. po poštnem povzetju. Poštnino trpé p. t. naročniki.

V steklenicah po 10 kr. samo v Piccoli-jevi lekarni „pri angelju“ na Dunajski cesti v Ljubljani. — V steklenicah po 15 kr. v Rizzioli-jevi lekarni v Novem mestu in v mnogih lekarnah na Štajerskem, Koroškem, v Primorji, Tirolih, Trstu, Istriji in Dalmaciji. (8)

Da omogočim vsakemu omisliti si, kar je v vsaki sobi najpraktičnejše in najlepše, nastavl sem svojim divanom za malo časa nizko ceno

25 gld.

Moji divani preoblečeni so z modernim, trpežnim blagom, ki ne izgubi barve. Za dobro delo se jamči. Divani imajo pod sedežem predalo, a na zahtevanje izdelujem jih tudi brez istega. Resnim kupecem na deželi pošljem, če želijo, uzorec blaga franco. Gornja nizka cena velja le za malo časa, torej prosim, se pravočasno oglašati z naročili, za katerih najboljšo izpeljavo se jamči.

Anton Obreza,
tapecirar v Ljubljani, Ključarske ulice šte. 3.
Vsa v mojo stroko spadajoča dela, n. pr. salonske garniture, žimnice, posteljne uloge itd., izdelujejo se po ceni, brzo in solidno. Poprave v mestu in na deželi prevzemam in izvršujem na občno zadovoljnost. (1)

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.